

Prenumerata:

we Lwowie:

Miesięcznie... 1 K 50 h.
Kwartalnie... 4 „ 50 „
Rocznie... 18 „ — „
Za dostawę do domu
30 hal. miesięcznie.

Na prowincyi i w monarchii austro-węgierskiej:

Miesięcznie... 2 K — h.
Kwartalnie... 6 „ 85 „
Rocznie... 24 „ — „

Za granicą:

Miesięcznie... 2 K 30 h.
Kwartalnie... 6 „ 85 „
Rocznie... 27 „ 25 „

Numer we Lwowie... 6 h.
na prowincyi... 8 „
na dworcach... 10 „

DZIEN

POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI

Wychodzi o godzinie 5 po południu.

Ogłoszenia:

Zwykłe inseraty: za jeden wiersz petitowy albo jego miejsce 20 hal.

Nadesłane: za jeden wiersz petitowy albo jego miejsce 60 hal.

Ogłoszenia między tekstowe za wiersz petitowy 1 K 50 hal.

Drobne ogłoszenia za wyraz 3 hal.

Rękopisów bez zastrzeżenia zwrotu nie zwraca się.

Redakcja i administracja: ul. Kopernika 1. 28. — (Nr. telefonu 771). — Kantor na Lwów w biurze dzienników K. Buchstaba.

Od Wydawnictwa. Czas odnowić przedpłatę!

Co dzień niesie?

* Odsłonięcie pomnika Mickiewicza we Lwowie odbędzie się stanowczo 30. października w południe. Tegoż dnia odbędzie się zjazd „Sołków”.

* Protest przeciw zamknięciu klinik lwowskich przesłali telegraficznie do ministra oświaty prof. Wszechnicy lwowskiej.

* W Sejmie rozwinęła się dziś ożywiona dyskusja nad weryfikacją wyborów.

* P. Merunowicz uczynił wniosek w sprawie zwrotu krajowi wszystkich kopalń i warzelni.

* Dziś otwarto Sejm czeski. Niemcy uchwalili prowadzić dalej obstrukcję.

* Defraudanta Jennera aresztowano wczoraj w Hamburgu.

* W Gdańsku otwarto wczoraj politechnikę.

* Rosyianie urządzili w Tielinie główną podstawę operacji.

* Kuropatkin stawiać będzie opór Oyamie przy rzece Hun.

Dyaryusz.

Czwartek, dnia 6. października.

Imiona. Rzym. kat. Brunona wyzn. — Grec. kat. Zacz. s. Joana. — Słow. Bronisław. — Wschód słońca godz. 6:9. Zachód godz. 5:29.

Widowiska i koncerty. Teatr miejski: „Dziewczyna z folkami”.

Zebrań. Sejm: o godzinie 11-ej przed południem posiedzenie.

Rada miejska: o godzinie 6-ej wieczorem posiedzenie.

Muzea, biblioteki i wystawy. Ossolineum. Bibl. w d. powsz. godz. 9—2; muz. dni powsz. 9—1, nałto we wtór. i piąt. 3—5. Muzeum Dieuduszyckich, (Teatralna 18) w niedz. 10—1; w dni powsz. 10—1 za zgłosz. — Muz. przemysłowe (w ratuszu) w dni powsz. (prócz poniedział.) 9—2, w święta 10—1; Bibl. 9—1 i 4—7. Bibl. uniwersytecka w dni powsz. 12—2 i 4—7. Bibl. Baworskiego (Ujejskiego 2) wtorki, środy, piątki i soboty 4—6. — Bibl. Pawlikowskich (Trzeciego Maja 5) środy, soboty i niedzieli 11—12. — Bibl. Politechniki w święta, niedzieli i poniedziałki 11—1, w inne dni 10—1 i 4—8. Bibl. Tow. Szewczonki (Czarnieckiego 26) 2—6 (prócz niedzieli i świąt ruskich). — Bibl. Narodnego Domu (Teatralna 22) we wtór., środ., piątki i soboty 9—12 i 3—6. — Wystawa Tow. przyz. sztuk pięknych (Muzeum przemysł.) codz. 10—6. Opłata 60 hal., w niedzielę 30 hal. Salony sztuk pięknych p. Latoura (pl. św. Ducha 10, I. p.) otwarty od 10—7. Wstęp 40 h. w niedzielę 30 hal., młodzież szkol. 20 halery.

Piątek, dnia 7. października.

Imiona. Rzym. kat. Justyny p. — Grec. kat. Fteky m. — Słow. Rostaw. — Wschód słońca godz. 6:10. Zachód słońca godz. 5:27.

Widowiska i koncerty. Teatr miejski: „Publiczna tajemnica”.

Giełdy pieniężne.

Wiedeń, 6/10 (Tel. „Dnia”). Giełda poranna g. 10:30 rano.

Marki 117:42, Renta majowa 99:80, Węg. renta kor. 97:90, Akcje austr. Zakł. kred. 675:25, Akcje węg. Zakł. kred. 781:00, Akcje Anglobanku 284:00, Akcje Unionbanku 542:50, Akcje Bankvereinu 555:00, Akcje Laenderbanku 457:00, Akcje Kolei państw. 655:00, Lombardy 87:00, Akcje kolei Elbethal 000:00, Akcje Fabryki broni 000:00, exkl. kupon, Losy tytoniowe 000:00, Alpin 488:00, Akcje Rima Muranyi 528:50, Akcje Prask. Tow. żelaz. 00:00, Losy tureckie 134:00, Ruble 253:75, 4 prc. listy zast. Banku hipotecz. 99:00, 4 1/2 prc. listy zast. Banku hipotecz. 101:70, 4 prc. Galic. Poż. kraj. z r. 1893 99:50, 4 prc. listy zast. Banku kraj. 99:40, 56 l. listy Tow. kred. ziem. 99:50.

Uspokojenie: słabsze.

Wiedeń, 6/10 (Tel. „Dnia”). Giełda połudn. g. 12:30 w południe.

Marki 117:42, Renta majowa 99:80, Węg. renta koron 97:85, Akcje austr. Zakł. kred. 673:75, Akcje węg. Zakł. kred. 780:00, Akcje Anglobanku 285:00, Akcje Unionbanku 541:00, Akcje Bankvereinu 555:00, Akcje Laenderbanku 456:00, Akcje kolei państw. 654:25, Lombardy 87:75, Akcje kolei Elbethal 422:50, Akcje fabryki broni 508:00, Akcje tytoniowe 000:00, Akcje Alpin 482:75, Akcje Rima Muranyi 527:50, Akcje Prask. Tow. żelaz. 243:6, Losy tureckie 134:00, Ruble 253:75.

Uspokojenie: słabe.

Berlin, 6/10 (Tel. „Dnia”). Giełda poranna. Akcje kredytowe 112:10, Tow. Dysk. 193:75.

Uspokojenie: słabe.

Wiedeń, 6/10 (Tel. „Dnia”). Zamknięcie giełdy g. 2:50.

Akcje austr. Zakładu kredyt. 678:00, Akcje węg. Zakł. kred. 782:00, Anglobanku 284:00, Unionbanku 541:50, Laenderbanku 456:00, Bankvereinu 554:75, Bodencredit 974:00, Galic. banku hipot. 549:00, Kolei państw. 655:00, Kolei połud. 87:50, Kolei Elbethal 421:50, Kolei północnej 552:5, Kolei czernowickiej 579:00, Alpin 483:75, Rima Muranyi 527:00, Prask. Tow. żelaz. 243:1, Fabryki broni 507:00, tureckie tytoniowe 348:00, Galic. karpac. Tow. naftowego 107:2, Obl. węgier. ind. 00:00, Renta majowa 100:00, Austr. renta kor. 100:00, Węg. renta kor. 98:10, 56 l. listy Tow. kred. ziemsk. 99:00, 4 prc. listy Banku hip. 101, 4 1/2 prc. listy Banku hip. 101:70, 5 prc. listy Banku hipotecznego 112:00, 4 prc. listy Banku krajow. 99:40, 4 1/2 prc. listy Banku kraj. 101:75, 5 prc. kom. Oblig. Banku kraj. 103:45, 4 prc. gal. obl. propin. 99:75, 4 prc. gal. pożyczki kraj. z r. 1893 99:25, 4 prc. Pożyczka m. Lwowa 97:25, Losy tureckie 134:00, Marki 117:45, Ruble 253:60.

Uspokojenie: Przebieg bez ochoty. Zamknięcie ustalone wskutek budapestańskich zakupień w akcyach kredytowych i podwyżki rat.

Giełdy zbożowe.

Budapest 6/10 (Tel. „Dnia”).

Pszemica na maj — do —, na październik 10:14 do 10:15, na kwiecień 10:56 do 10:57. Żyto na październik 7:46 do 7:47, na kwiecień 7:88 do 7:89. Owies na maj — do —, na październik od 6:80 do 6:81, na kwiecień od 7:20 do 7:24. Kukurydza na wrzesień od 0:00 do 0:00, na październik od 7:25 do 7:29, na maj 7:44 do 7:45. Rzepak na sierpień 11:40 do 11:50.

Oferty na pszenicę: mierne.

Chęć kupna: słaba.

Uspokojenie: słabe.

Pogoda: piękna.

Wiedeń, 5/10 (Tel. „Dnia”).

Pszemica 00:00 do —, Pszenica nowa — do —, Żyto 0— do 0:00. Jęczmień 0:00 do 0:00. Kukurydza 7:50 do 7:70. Owies 0:00 do 0:00. Rzepak — do —.

Pogoda: pochmurno.

WOJNA.

Moskwa. (Tel. „Dnia”). Ros. Agencja teleg. donos: Przybyły tu generał Weliczenko, pod którego kierownictwem dokonano obwarowania rosyjskich stanowisk na placu wojny w Azji wschodniej, oświadczył, że dzięki tym obwarowaniom Kuropatkin mógł w Liaojanie zostawić tylko małą liczbę wojska a z największą częścią swych wojsk atakować Kurokiego. Wykonany świetnie odwrót z pod Liaojanu nie wywarł wcale wpływu na strategiczne położenie armii rosyjskiej. Weliczenko nie wierzy, aby się udało Japończykom obejść Rosyan koło Tielinu. Długa nieczynność Japończyków daje się wyjaśnić ogromnemi ich stratami około 30.000 ludzi koło Liaojanu. Rosyianie mieli koło Liaojanu 3000 zabitych i 13.000 rannych. Formację nowych oddziałów japońskich uważa Weliczenko za niemożliwą. Japończycy muszą się ograniczyć na uzupełnieniu poniesionych strat.

Petersburg. (Tel. „Dnia”). »Now. Wremia« upoważniona jest do oświadczenia, że paryska wiadomość, jakoby rosyjski poseł w Pekinie prowadził rokowania w sprawie sprzedaży kolei mandzuryjskiej Chinom, jest zmyślona.

Brisbane. (Tel. „Dnia”). Nadeszła tu wiadomość, że widziano dwa rosyjskie okręty wojenne koło północnych wybrzeży Australii.

Odessa (Tel. wł. „Dnia”). Wobec smutnych doświadczeń, jakie poczyniła Rosya z okrętami floty ochotniczej »Smoleńsk« i »Petersburg« zdecydował się rząd nie wysyłać już okrętów »ochotniczej floty« Czarnego morza i zarządził rozbrojenie gotowego już do wyjazdu okrętu »Saratow«.

Tokio (Tel. „Dnia”). Rosyianie urządzili w Tielinie główną podstawę operacji wojennych i obwarowali tę miejscowość różnego rodzaju fortyfikacyami. Jak słyhać — Rosyianie zbudowali także szanie koło miejscowości Ilu, położonej 19 mil na północ od Mukdena. Wznoszą również fortyfikacje na północ od Tielinu.

Rzeka, która przepływa przez miasto Tielin, jest w tych okolicach niemożliwą do przebycia.

Rozdział rosyjskich sił wojennych potwierdza zapatrywianie, że Kuropatkin zamierza stawić opór marszałkowi Oyamie przy przejściu przez rzekę Hun.

Ucziwy głos.

Coraz głośniejszym się staje chór hakatystycznych muzyków, grających wedle taktu berlińskich kół miarodajnych na organach prasowych w Prusach. Od czasu do czasu tylko pojawia się w prasie nadreńskiej lub monachijskiej głos ucziwy, piętnujący robotę, która jest niewątpliwie hańbą XX. wieku, oraz oświecla w całej pełni teutońską zaciekłość i zwyrodnienie współczesnych »cywilizatorów« afrykańskich.

W odebranej dziś »Köln. Volks Ztg.« znajdujemy właśnie taki »dysonans«, psujący harmonię hakatystycznej kociej muzyki. Oto słowa, pełne godności i powagi nadreńskiego pisma:

»Zakołowało się pomiędzy hakatystycznych bagracami, nowe jęki i narzekania na »Gazetę Bachemską«, jak nas odgrzewanym dowcipem przezywa »Elberfelder Ztg.«, rozlegają się w powietrzu. Wiemy dobrze, że dla panów owych jesteśmy bardzo niewygodnymi, ale mimo to nie twierdzimy, że jesteśmy mędrsi, niż oni. Zasady jednakże, której bronimy, nikt nie umiał skutecznie zacząć, a zasada naszą jest potępienie wynaradawiania i zaprzeczenie prawa większości do wydzierania mniejszości języka ojczystego i narodowości. Zasadę tę postawiliśmy dla całego świata i dla wszystkich narodów bez różnicy.

Ktoby chciał przeciw zajętemu przez nas stanowisku wystąpić — stanowisku jasnemu i logicznemu, ten musiałby przyznać bez względu na każdą większość barbarzyńskie prawo ucisku. Żaden jednak z przeciwników naszych tak daleko nie posuwa się. Podnoszą oni głosy najwyższego oburzenia, skoro tylko ludy protestanckie, jak Finlandczycy, albo Niemcy w innych krajach mają być wynaradawiani. Przez taką niekonsekwencję znajdują się często w trudnem położeniu, w obronie rzeczy, które bronić się nie dadzą i »blamują się«. Nie jest to naszą zasługą; my bronimy twierdzenia, że kwadrat na przeciwprostokątnej, równym jest sumie kwadratów na obu bokach, a ponieważ przeciwnicy nasi coś innego twierdzą, zwycięstwo nasze jest łatwem.

»Elberfelder Ztg.« ośmieliła się z powodu artykułu naszego, porównywać go

przechrzczenie Inowrocławia i Klausenburga, mówić o »bezwstydzie« i tak to uzasadnia:

»Niemcy na Węgrzech są prawdziwymi, wiernymi Węgrami i nie myślą łączyć wierności koronie św. Stefana. Dla tego też władcy węgierscy powinni uszanować ich narodowość. Pomimo zaś, że w czasie ery ugodowej obśypywano Polaków dobrodziejstwami — Polacy nie stali się dobrymi Prusakami; jak dawniej tak i teraz uprawiają zdradę stanu! Z powodu tego państwo ma obowiązek na napaści napaścią odpowiadać!»

Przedewszystkiem należy rozważyć, komu przysługuje prawo rozstrzygania, czy mniejszość jest lojalną lub nie. »Elberfelder Ztg.« nie życzyłaby sobie zapewne, aby w Niemczech rozstrzygali tę sprawę Polacy, a prawo to przynajmniej jedynie tylko Niemcom. Konsekwentnie więc sąd o lojalności Niemców na Węgrzech przysługuje jedynie Węgrom, a ci lojalności tej zaprzeczają. Co dopiero mianowano profesorem w Berlinie przy königstädtzkim realnem gimnazjum byłego posła do parlamentu z Siedmiogrodu, który skazanym został na rok więzienia za podburzanie przeciwko władzy państwowej i narodowi węgierskiemu — słusznie czy niesłusznie w to nie wchodzimy — ale przed odsiedzeniem kary ratował się ucieczką. Prasa niemiecka twierdzi, że Finlandczycy są najwierniejszymi poddanymi cara. Gazety rosyjskie nazywają ich zaś zdradźcami stanu i mordercami, na których sumienie spada śmierć Bobrikowa. Zapatrywania więc bywają różne, a ponieważ pod tym względem zdania »Elberfelder Ztg.« nie może być jedynie miarodawczem, trzeba pogodzić się z tem, że Niemiec, Węgier i Rosyjanin, każdy z swojego punktu widzenia na sprawy podobne patrzy.

Przeciw twierdzeniu, że Polacy nigdy nie byli lojalnymi poddanymi, mówi świadectwo cesarza Wilhelma II, który przed 10 laty mniej więcej »wierność« Polaków wysławiał, wierność, która innym »za przykład służyć może«. Jeżeli zaś zmieniło się to, nikt dziwić się nie może. Z Polakami obchodzą się dzisiaj wprost jak z »nieprzyjacielem«, głoszą walkę Niemców przeciw nim, wydają prawo, które im osiedlenia się wzbrania itp. Trzeba chyba przeceniać zaprzanie się i pokorę ludzką, jeżeli w takich warunkach

wymagają jeszcze, aby Polacy takie państwo kochać mogli. Czyż może Niemcy w takim położeniu inaczej by postępowali? »Bite« dzieci stają się coraz bardziej upartymi i coraz więcej rodzicom sprawiają kłopotu, a ojciec nie może znaleźć żadnego innego na to sposobu, jak ostrzej jeszcze je karać. Jeżeli mu kto zwróci na to uwagę, odpowiada: »Być może że to źle, ale skoro już raz bić zacząłem, powaga ojcowska nie pozwala na to, bym metodę zmienił«.

Niejasnem jest zupełnie, że germanizowanie nazw miejscowości uchodzi w oczach »Elberfelder Zeitung« za słuszną karę »za zdradę stanu«. Uważamy to za frazes bezmyślny jedynie, boć nikt przypuścić nie może, że Polaków przez to złamiemy, iż zamiast Inowrocławia pisząc będziemy »Hohensalza«. Taką bronią chyba w teatrze marionetek bitwy się wygrywa, a śmieśczością tylko jest broń taka »na polu walki, gdzie stoczonym ma być rozstrzygający bój pomiędzy niemiecką a sławiańszczyzną«.

Pisma hakatystyczne wytykają nam wreszcie że mimo naszych wystąpień, prasa polska na Górnym Śląsku napada na centrum. My bronimy słuszności, a ani radykalnem polskim kołom, ani hakatystom nie przepuszczamy. Niezadługo nadejdzie czas, w którym wystąpić się każdy będzie, że był hakatystą i będzie zaprzeczał temu. Nawet sam ks. Bismarck byłby poradził, aby obecnie iść inną drogą, bo był za mądrym, aby bezmyślnie postępować raz utartymi tory. Ale ci, którzy wedle raz jedego dzisiaj rządzą, sądzą, że to co raz powiedziano, na wieki ma wałor. Rycynusu, który w danym wypadku nastęrczył, używają jego zwolennicy ciągle — przez całe życie«.

O nowe gimnazjum ruskie.

(Dokończenie).

Należy jednak — zdaniem Rady szkolnej kraj. — mieć na uwadze, że inny jest stosunek języka polskiego i ruskiego do siebie, jako języków blisko pokrewnych i nawzajem nie obcych obu narodowościom, zamieszkującym wschodnią część naszego kraju. Nie można też zjawisk, dostrzeżonych we wspomnianych utrakwistycznie urządzonych szkołach, przenieść literalnie na grunt stosunków naszego kraju, z drugiej strony

JULIAN NOWAKOWSKI.

Na ofiarnym stosie.

57)

Powieść współczesna.

— Tereferę... co ty tam wiesz o tem! Krew mówię wam. Przecież nie zechcecie twierdzić, żeby taki tam nauczyciel wiejski mógł zmienić to, na co się całe składały pokolenia. Chłopak dojrzewa i budzi się w nim potomek rodu. Już on nam nie chybi, jestem tego pewny, a ten tam altruizm czy tklliwość nie powinny znów zbyt się rozwijać w chłopcu, bo mogą wyrodzić się w czułośćkliwość i mazgajstwo niegodne potomka rycerskich przodków. Już to czasowi zostawić i mnie. Gdy dorosnie, powiem ja mu kim jest i jakim być powinien — powie mu to ostatecznie świat... Co to o tem gadać... Możesz moja droga wyrzucić nauczycielowi swe zadowolenie i przyrzec mu nagrodę o której wspomniałem, ale znów tak bardzo się temu dziwić, lub nad tem unosić nie widzę powodu.

— Cieszyłabym się jednak bardzo — wtrąciła hrabina — gdybyś go poznał. Jestem przekonana, że oceniłbyś należycie jego jasny, wszechstronny umysł.

— Który jednak nie zdobył się na coś lepszego nad wybranie zawodu nauczyciela ludowego, rzekł hrabia usta pogardliwie wydymając.

— Zniewoliło go do tego prawdziwe zamiłowanie do tego zawodu i chęć pracowania dla dobra kraju.

— Mrzonki, moja droga — frazesy... którym się wcale nie dziwię, bo wymyślił je ludzie na osłodzenie sobie pracy! rozumiem to wszystko w teorii, ale w rzeczywistości są to czcze frazesy, które ludzie łudzą i siebie, i drugih. Rozumię zamiłowanie do myśliwstwa, gry, podróży, różnych rodzajów sportu, ale nie do pracy jakiegokolwiek. Wykonywanie jakiegokolwiek pracy fizycznej, czy umysłowej przynosi z sobą znużenie, a to nie jest przyjemnością, a więc i zamiłowania budzić nie może. Bódcem do pracy jest przymus, konieczność, którym poddaje się ten tylko, kto się z pod ich przemocy wyłamać nie może i kogo do pracy zmuszają materyalne jego, lub społeczne stosunki, ale niechby się te stosunki zmieniły, obaczylibyśmy coby się stało z sławionem tem zamiłowaniem. Przysłoby jak bańka mydlana. Zarówno robotnik, parobek, rzemieślnik jak i uczony profesor i wielki, zapracowujący się dygnitarz z upragnieniem wyczekują chwili, w której mogą nie pracować i z utajoną radością witają jedni niedziele i święta; drudzy przeróżne ferye i urlopy, w czasie których jedni i drudzy z wielką lubością tak potępienemu oddają się próżniactwu. Co tam o tem mówić! Frazesy i basta.

(C. d. n.).

nie można wcale doświadczeń, poczynionych w utrakwistycznie urządzonych seminarjach nauczycielskich w naszym kraju, zastosoować do urzędzeń szkół średnich, gdyż seminaryja, jako szkoły ściśle zawodowe, inne mają cele, niż szkoły średnie, które zajmują się przeważnie formalnem wykształceniem. W każdym razie byłoby to próbą z wielu względów bardzo zajmującą — chociaż przeciw utrakwizmowi przemawiają niektóre względy dydaktyczne — jak ułożyłyby się stosunki w gimnazjum utrakwistycznym polsko-ruskim, gdyby urządzenie takie oparto na równoległym nauczaniu w obu językach przez cały ciąg studyów, nie jak w szkołach badanych, gdzie jeden język ustępuje na stopniu wyższym całkowicie na rzecz drugiego. Próba taka wymagałaby jednak w każdym razie jeszcze dłuższych badań i przygotowań szczegółowych.

W dalszej rezolucji Sejm wezwał Radę szkolną krajową, ażeby dołożyła usilnych starań celem zapewnienia jak najpowszechniejszego i najskuteczniejszego udzielania względnie obowiązkowej nauki drugiego języka krajowego w szkołach średnich w Galicji. W tej sprawie Rada szkolna krajowa — jak podniesiono w sprawozdaniu — już od dawnych lat czyniła usilne starania i może wykazać wydatne owoce swoich usiłowań. Rada szkolna krajowa postarała się mianowicie o utworzenie posad nauczycielskich dla drugiego języka krajowego we wszystkich gimnazjach z językiem wykładowym ruskim, w obu gimnazjach z językiem wykładowym niemieckim i w 11 gimnazjach z językiem wykładowym polskim w wschodniej części kraju. W gimnazjach w zachodniej części kraju akcja ta była znacznie utrudniona wskutek braku nauczycieli, ukwalifikowanych do nauczania języka ruskiego, wszelako i tam starała się Rada szkolna krajowa o zorganizowanie nauki względnie obowiązkowej języka ruskiego; kursa takie istnieją w gimnazjach: w Krakowie, Bochni, Nowym Sączu, Tarnowie, Dębicy, Rzeszowie, Jarosławiu, Jasle, Sanoku, a liczba uczniów, biorących udział w tej nauce jest wcale znaczną i stale wzrasta.

Stosownie do życzeń, pochodzących ze sfer nauczycielskich, zreformowano plan naukowy języka ruskiego i rozszerzono tę naukę. Nadto postarała się Rada szkolna krajowa o książkę do nauczania języka ruskiego dla uczniów narodowości polskiej (w zachodniej części kraju), która to książka obok strony językowej ma zapoznać młodzież z różnymi objawami życia bratniego narodu, jego przeszłością, jego pamiątkami, zwyczajami i t. d. Książka ta właśnie ukazała się w druku i wejdzie w użycie w bieżącym roku szkolnym.

W końcu podnosi sprawozdanie, że Rada szkolna krajowa nie szczędzi zachęty, aby młodzież szkolna uczyła się drugiego języka krajowego, wywiera w tym kierunku wpływ na przełożonych szkół i na grona nauczycielskie, dozoruje pilnie tej nauki i stara się stworzyć dla niej coraz lepsze warunki, świadoma tego zupełnie, jak potężną dźwignią zgodnego pożytku obu narodowości jest wzajemne poznanie i porozumienie się.

W tych usiłowaniach nie ustanie Rada szkolna krajowa i w przyszłości; owszem, dążyć będzie usilnie do tego, aby każdy uczeń szkół średnich miał sposobność nauczania się drugiego krajowego języka i pragnie tylko, aby i pod tym względem staraniom jej nie stawały na przeszkodzie wpływy postronne.

Sprawozdanie powyższe przekazał Sejm — jak wiadomo — komisji szkolnej do załatwienia, a w ten sposób sprawa założenia nowego gimnazjum, z ruskim językiem wykładowym weszła na porządek dzienny Sejmu.

Z KRAJU.

Z Krakowa nam donoszą: Bawi w mieście naszym, w przejeździe z Litwy do Paryża, córka Adama Mickiewicza, pani Marya Gorecka.

— Müller i Barko, zasądzeni za defraudację w Towarzystwie kredytowym rękodzielników i przemysłowców, zgłosili się do przewodniczącego rozprawy, p. radcy Błonarowicza i wnieśli zażalenie nieważności. U ile słysząc — Müller dlatego wniósł zażalenie nieważności, ażeby uzyskać czas, potrzebny do poczynienia starań o odbycie kary w więzieniu w Stein, gdzie wprowadzono system celkowy i gdzie dlatego każde osiem miesięcy odbytej kary liczy się za pełny rok. Gdyby Müllerowi powiodło się uzyskać przeniesienie do wymienionego więzienia, to skróciłby sobie karę o jedną trzecią część. — Więźniowie w Stein, mimo zupełnego odosobnienia, zatrudniani są ręczną pracą w swych celach, np. robieniem koszyków, różnych mat, ponczoch itd.

Dzisiaj przedpołudniem, w biurze p. Błonarowicza, Müller przyjmował odwiedziny swej 8-letniej córeczki. Spotkanie w takich warunkach było nad wyraz smutne, przyczem zarówno ojciec, jak i dziecko, nie mogli się pohamować od łez. Müller, wzruszony, zapewniał swą córeczkę, że, po odciernieniu kary, weźmie się do najcięższej choćby pracy.

— Onegdaj przywiózł, na wozie, do Podgórza, żandarm z posterunku żandarmeryi w Prokocimie, ciężko poranionego człowieka, którego w stanie nieprzytomnym znalazł na pastwisku. Zawezwane pogotowie ratunkowe z Krakowa opatrzyło przywiezionemu straszne rany. Miał on w okropny sposób podcięte gardło — prawdopodobnie brzytwą —, oraz na głowie trzy rany, zadane kamieniem. Po użyciu odpowiednich środków, przeprowadzono rannego do przytomności i wtedy zeznał, że nazywa się Mikołaj Chuda i pochodzi z powiatu rohatyńskiego. Chuda wracał z Prus do domu. W Krakowie przyłączył się do niego 19-letni młodzieniec, który mu się przedstawił jako Mikołaj Grzybek i, w drodze z Podgórza do Prokocima, prosił go o pożyczkę pieniędzy. Po drodze wstąpił kilka razy na wódkę a gdy przyszli do Prokocima, położył się Chuda na pastwisku, aby się nieco przespać. Co dalej się stało, nie wie wcale. Z przedstawionego faktu wynikałoby, że rzekomy Grzybek, nie otrzymawszy żądanej pożyczki, podciął Chudzie we śnie gardło, a następnie go obrałował. Życiu rannego grozi poważne niebezpieczeństwo. Za Grzybkiem czyni żandarmeryja poszukiwania.

Z Tarnowa donoszą: Dnia 28. z. m. wydarzył się tragiczny wypadek w młynie parowym Szancera. Około godz. 5. popołudniu, przy wybieraniu otrąb z wielkiej skrzyni, zauważono tkwiące w nich nogi ludzkie. Zaczęto więc odgrzebywać szybko resztę otrąb i przekonano się ku ogólnemu przerażeniu, że w otrąbach uduślił się jeden z robotników młyna. Zwłoki tkwiły w pionowym kierunku, głową na dół; śmierć zaszła, według oględzin lekarskich, już około drugiej godziny po południu. W jaki sposób mógł wogóle denat uleść takiemu wypadkowi, jest rzeczą niewyjaśnioną. Tego samego dnia jaśniała nad Tarnowem pod wieczór, wielka luna w okolicy Gumnisk. Palila się fabryka świec i mydła Lichtblaua. Miejska straż ogniowa, przybywszy na miejsce pożaru, zajęła się z wielką energią gaszeniem ognia w płonących składach fabryki. Akcję utrudniał nielatwy dostęp do wnętrza i ciężki, duszący dym. Ogień udało się ugasić zupełnie dopiero w nocy Ogólna strata w materiale surowym jest dość znaczna.

Z Gorli donoszą: Przeprowadzone w r. 1901 wybory połowy Rady miejskiej tu tejszej, w skutek protestu p. Tadeusza Tokarskiego, odrzuconego w listopadzie 1903 przez Namiestnictwo, oczekiwały się obecnie unieważnienia przez Nacj. Trybunał administracyjny. Ponieważ jedna połowa Rady, wybrana dawniej, ustępuje w listopadzie br., druga połowa zaś, wskutek świeżego wyroku Trybunału administracyjnego, jako nieważnie wybrana, traci mandaty, stanowi to dla zarządu miejskiego tutejszego krytyczną chwilę, tem więcej, iż cały magistrat, z burmistrzem na czele, jako wybrani przez ową nieważną połowę Rady, ustąpić musi z urzędowania. Prawdopodobnie zatem delegowany zostanie komisarz rządowy dla zarządu sprawami miasta i przeprowadzenia nowego wyboru całej Rady miejskiej.

Z Bukowiny.

Z Czerniowic nam donoszą: Ojzard namiestnika, ks. Hohenlohego, na nowe stanowisko do Tryestu, nastąpi w czwartek 6. bm. w południe. Przedstawiciele władz i ludność przygotowują nadzwyczaj uroczyste pożegnanie.

— Z polecenia władz, został zamknięty ze względów bezpieczeństwa publicznego prowizoryczny teatr, mieszczący się w budynku browarnianym.

— Na część Arcybiskupa ks. Teodorowicza, który bawił tu do wczoraj, odbył się u ks. prałata Kasprowicza obiad, w którym wzięło udział kilkadziesiąt osób.

— Na bukowinńskiej wystawie rolniczej w Czerniowcach otrzymali: dyplomy honorowe; Cegielski z Poznania, Dom dla ziemian we Lwowie; Komornicki ze Lwowa zaszczytną wzmiankę; dyplom honorowy p. Stanisław Szydłowski z Michałowa i p. Helena Bohosiewiczowa; dyplom uznania p. Jaworska z Batkowic; dalej dyplomy honorowe pp. Teresa Szydłowska i Aleksander Brodowski; medal srebrny p. Stanisław Falkowski.

Glossy arlekina.

Synowie ziemi, nie ci powieścieciwi, lecz ci prawdziwi, chodzący tym razem po wielkomijskim bruku — to groteskowe ptaszki. Nie trzeba medycejskiej epoki, oni i w wieku dwudziestym ptają te same sztuczki — może tylko w mniej kolorowych kostymach. Choć im i tego nie brakuje. Czyż owo wykwintne towarzystwo paryskie, w którym przewodził znany malarz, a które wznawiało orgie starożytne, kiedy to pięknych chłopców stawiano na ołtarzach miłości — czyż ono nie miało barwnych kostymów? O tak — Arabowie, trubadurzy, paze, rycerzy florenckiej i baszowie stambulscy. Bawiono się szeroko — aż do chwili pojawienia się detektywów.

O, synowie ziemi to nielada ptaszki — prawdziwe muzeum, warte belwederskich zbiorów. Proszę do środka! Za parę groszy cuda nowożytnej duszy.

Oto minister wielkiego mocarstwa targuje się z klientami o oficerskie krzyże, obok konsula sprzedaje szlachectwo budowniczymu, któremu za kilka zaimprovizowanych «ruin» odebrano koncesye.

Ówdeci model tyfloski, suchotnik o wysmukłych kształtach szkieletu.

Rzecz bardzo prosta. Wynalazca środka na dobrą tuszę potrzebuje dwóch fotografii: jednej przed użyciem, drugiej po użyciu cudownej mikstury. Do pierwszej pozuje model w naturalnym kostymie, do drugiej wdziewa gumowy kostym, który się w miarę postępu «kuracji» nadyma.

W następnym gabinecie ucztą psia, Członkowie najlepszego towarzystwa psiej kasty przybyli za zaproszeniami. Srebrne świeczniki, stoły przybrane w pasowe dalsze

Dygitarze z psiej górkę zajęli rzeźbione fotele — za nimi obsługujące damy, należące do śmietanki stolicy.

Menu.

Mock turtle.
Eperlans à la Ménagère.
Côtes d'agneau Astruc.
Ailerons de volaille à l'Aurore.
Bombe Victoria.
Artichauts à l'Italienne.
Pudding.
Vins.

Sait Marceaux brut 95.

Oczywiście dostojne towarzystwo odnacza się wykwintnymi manierami, za które otrzymuje nagrody. Jest i wzruszające *finale* psiego bankietu — oto wpuszczają nagle całą klatkę kotów.

Finale gloss arlekina jest inne.

Oto sąd przysięgłych — elegancka położna, *sage-femme* 1-re classe; trafla na kamień, podrzucony przez niedyskretną Nemezys. Zarzuty? Drobnostka — pół tuzina zarejestrowanych aniołków, świeżo wyszłych z niekoncesjonowanego krematorium, afera strychninowa z małżonkiem, dyskretny handel z piękną córą, dwie fałszywe przysięgi. Klientela liczna: Francya, Anglia, Ameryka.

Czyż to nie interesujące archiwum córerek i synów ziemi. A to zaledwie parę klisz z olbrzymiego muzeum arlekina.

Rub.

Wojna.

Ostatnie doniesienia, jakie nas doszły o walkach pod Portem Artura, wydają się tak jednostronnem, że nie dziw, iż prasa niemiecka nie daje im wiary. Że Japończycy ponoszą większe straty od Rosyan, to jasne, wszakże Rosyjanie są w fortocy. Zmienimy rolę a wynik dla Rosyan będzie ten sam a może gorszy. Cóż np. myśleć o takim doniesieniu, że pułk Kanagawy, złożony z 4.000 ludzi stracił przy rosyjskiej wycieczce wszystkich z wyjątkiem dwunastu? Doniesienie zdaje się mieć wielkie braki. Mówi się o odparciu ataków często tam, gdzie Japończycy zostają panami fortu.

A oto źródła rosyjskie.

Generał Stoessel w depeszy do cara z dnia 23 września donosi o odparciu wszystkich ataków japońskich z ostatnich 4 dni, oraz o stratach japońskich, wynoszących przeszło 10.000 ludzi.

Również i aj. tel. ros. notuje wysokie cyfry strat japońskich i bohaterstwa rosyjskie. Czytamy tam o »nieopisanym zapale« armii mandżurskiej o »wymienionym duchu załogi Portu Artura itp.

Prasa rosyjska dzwoni na pomstę za Liaojang i donosi o odparciu wszystkich ataków japońskich na obu polach walki.

Położenie ludności chińskiej w Mandżurji jest rozpaczliwe. Uciekających od pół walki jest taka masa, że towarzystwo Czerwonego Krzyża musiało utworzyć komitet z chińskich urzędników, który się zajmuje sprawą żywienia tych ludzi. Żniwa poszły na marne a niszczenie wszystkiego odbywa się w dalszym ciągu, by tylko nieprzyjacielowi utrudnić krycie się po polach. Obraz cierpień i nędzy, jaką ponoszą muszą biedni krajowcy, jest nie do opisania.

Ludzie ci chronią się całymi pielgrzymkami do Mukdenu i niezliczone rodziny uciekają ze swych płonących ognisk, wlokąc resztki mienia na swych wygłodzonych mułach. Głód i nędza gna ich wszystkich do Mukdenu. Wojna i najżyźniejsze i najbogatsze obszary zmieniła w pustkę i zgłiszcz.

Inni jeszcze chronią się do lasów wschodniej Mandżurji a tygodniami całymi mają za posiłek dzikie jagody.

Nikt nie wie, dokąd zwrócić swe kroki wygnanica, jedno im tylko jasne, że zostać na miejscu to jest paść ofiarą wojny.

Echa sądowe.

Wiedeń, 5. października.

(Śledztwo przeciwko adwokatowi).

Pewną sensację obudziło w tutejszych kołach prawniczych, że wskutek doniesienia niejakej p. Karoliny Raftlowej wytoczyła prokuratora państwa śledztwo karno-sądowe znanemu adwokatowi tutejszemu dr. Włodzim. Ellbogenowi o sprzeniewierzenie.

Wedle oskarżenia p. Raftlowej pożyczyl jej dr. Ellbogen w roku 1893 kwotę 950 zlr. Pomimo, że Raftlowa kwotę tę wraz z nadwyżką kilkuset koron, dr. Ellbogenowi ratami spłaciła, wzbrania się on zwrócić jej, weksel, oraz zastawione na powyższą kwotę drogie obrazy olejne. Nadto miał dr. Ellbogen wykupić zastawione przez p. Raftlową srebro stołowe wartości 2000 kor. za 800 kor. i srebra tego używa u siebie w domu. Na żądanie oskarżycielki odbyła się w domu adwokata rewizja, która wykazała, że dr. Ellbogen istotnie używa zastawy stołowej należącej do p. Raftl.

Wyniku tej sprawy oczekują tu z wielkim zaciekawieniem.

(Jan Strauss przed sądem).

Jan Strauss, wnuk i synowiec obu słynnych Straussów, również muzyk i dyrektor orkiestry, stawał wczoraj przed sądem karnym pod zarzutem lekkomyślnego bankructwa. Ilość jego długów dosięga sumy 150.000 kor. Rozprawę odroczone po dzień 15 grudnia br.

(Sprawy hr. Milewskiego).

Hr. Milewski wytoczył proces o obrazę honoru adwokatowi p. Włodzimierskiej drowi Ottonowi Frischauerowi. Między Milewskim a Włodzimierską i Frischauerem toczy się 7 procesów. Frischauer podał do sądu prośbę o wezwanie jako świadków do jego rozprawy przeciw hr. Milewskiemu o obrazę honoru: Marszałka krajowego hr. Stanisława Badieniego, b. prezydenta gabinetu hr. Kazimierza Badieniego i »attaché« rosyjskiego hr. Orłowskiego.

Nowy Sącz, 5. października.

(Echa katastrofy kolejowej).

Przed tutejszym sądem obwodowym toczyła się rozprawa w sprawie p. Włodz. Geigera, agenta spółki tkackiej w Krośnie przeciw skarbowi kolejowemu o 100.000 K tytułem nawiązki i odszkodowania. Pozwany skarbowi kolejowemu zastępował st. radca prokuratorzy skarbu dr. Niewiadomski ze Lwowa. Powód doznał ciężkiego uszkodzenia ciała przy katastrofie między Nowym Sączem a Marcinkowicami w nocy na 31. lipca 1903 i stał się kaleką. Z pod gruzów po katastrofie wydobyto go bezprzytomnego i zawieziono do tutejszego szpitala powszechnego.

Na żądanie zastępcy skarbu kolejowego dr. Niewiadomskiego, który ofiarował powodowi w drodze dobrowolnej ugody 40.000 koron, odroczone rozprawę do 22. bm. dla ukończenia tej ugody.

Hamburg, 5. października.

(„Fabrykantka aniołków“).

Przed tutejszą ławą przysięgłych rozpoczął się proces przeciw byłej akuszerce Elżb. Wiesie, która jest oskarżoną o długi szereg bestyalskich czynów, między innemi o zatrucie a następnie spalenie w piecu kuchennym 6 dzieci, oddanych jej pod opiekę. Nieludzka kobieta zażywała przez długi czas dobrej sławy w szerszych kołach miasta. Teraz okazało się, że własną córkę sprowadziła na bezdroża.

(Podwójrzana dama dworu).

Berlin. (Tel. wt. «Dnia»). Była dama do towarzysstwa ks. Amalii Szelwik-Holstein, matki cesarzowej niemieckiej, Milewska została na wniosek swego obrońcy dra Lubczyńskiego wypuszczoną na wolność bez kaucyi. Proces jej o rzekomą kradzież klejnotów, jak wiadomo odroczone.

Ekonomista.

Przed upaństwowieniem „Nordbauki“. Generalna dyrekcyja kolei północnej zawiadomiła przed kilkoma dniami za pomocą osobnego cyrkularza naczelników poszczególnych oddziałów, aby nie zawierali kontraktów o dostawę na dłuższy termin, niż po koniec r. 1906 i aby wstawiali w kontrakt klauzulę, iż traci on swą ważność w razie upaństwowienia kolei.

Protest rafinerji cukru. Wszystkie austriackie rafinerje cukru wniosły ponownie protest do rządu przeciw wprowadzeniu na Węgrzech *swtazely* na cukier austriacki.

Fabryka broni w Steyr ogłosiła nadspodziewanie świetny bilans za r. u. Czysty zysk wynosił bowiem 1,221.000 koron i jest o 517.000 koron wyższy od zysku za rok 1902/3, wobec czego akcjonariusze, którzy w roku ubiegłym otrzymali 12 koron dywidendy, otrzymują w tym roku 20 koron, czyli 10 pr. Ogłoszenie tego bilansu wzbudza w sferach giełdowych nadzieję, że tak-żę inne przedsiębiorstwa, mające jakikolwiek związek z wojną, wykażą wyższe zyski.

Sejm.

(4 posiedzenie II sesji VIII peryodu).

Posiedzenie dzisiejsze otworzył Marszałek kraju hr. Stanisław Badien, o godz. 11 poczem odczytano szereg petycji, które wpłynęły do łaski marszałkowskiej. Niektóre z tych petycji poparli pp. dr. Maiss, ks. Mazikiewicz, dr. Schätzel, Stapiński, Huryk i ks. biskup Czechowicz.

Przy sposobności popierania petycji o zapomogi z funduszu krajowego dla gmin dotkniętych klęskami posuchy, w powiecie bocheńskim, zabrał głos p. Stapiński i zaznaczył, że dlatego specjalnie tę petycję popiera, ponieważ pow. bocheński został w zeszłym roku pokrzywdzony w ten sposób, iż z udzielonej mu zapomogi część jej przeszła nieprawnie do kieszeni dwóch jednostek, z których jedną był poseł Włodz. Geigera, który skupował zboże za tanie pieniądze i sprzedawał je z lichwiarskim zyskiem komitetowi ratunkowemu.

Marszałek hr. Badien zwrócił się do p. Stapińskiego z uwagą, że przy sposobności popierania petycji, wykluczoną jest wszelka dyskusa, wzywa więc pana Stapińskiego, ażeby w przyszłości nie podnosił oskarżeń wtedy, gdy oskarżeni posłowie nie mają możności na uczynione im zarzuty odpowiedzieć.

P. Stapiński zabrawszy głos do poparcia innego wniosku począł odpowiadać Marszałkowi, że nie miał zamiaru atakować ludzi, nie mogących się bronić, gdyż sprawa przez niego poruszona była omawiana w pismach.

Marszałek przerwał mowcy słowami: Muszę żądać, aby szanowano tu regulamin i to co marszałek zarządził.

Na tem zakończył się ten epizod.

Z kolei zawiadomił marszałek, że do łaski marszałkowskiej wpłynęło sześć naśladujących wniosków zwykłych i sześć nagłych.

Z porządku dziennego odesłano do komisji budżetowej wniosek p. Rayskiego o przyznanie p. Annie Romanowiczowej wdowie po śp. Tadeuszu Romanowiczu pensyi w kwocie 3000 kor. rocznie.

Następnie umotywował p. Tomaszewski swój wniosek o uchwaleniu ustawy krajowej, mocą której od majątków, znajdujących się w Galicji, a które podlegają należytości ekwiwalentowej, należy pobierać opłatę na rzecz funduszu szkolnego w kwocie z prc. rocznie, czyli 20 prc. od całego 10-cio letniego, pobieranego przez rząd ekwiwalentu. Wniosek ten odesłano do komisji podatkowej.

Drugi wniosek p. Tomaszewskiego, ażeby od roku wstawiono do budżetu odpowiednią kwotę na zaliczki zwrotne dla nauczycieli ludowych odesłano do komisji szkolnej.

Wniosek p. M. Urbańskiego — o polecenie Wydziałowi krajowemu, aby przedłożył projekt utworzenia funduszu pożyczkowego na bezprocentowe pożyczki powiatom i gminom na zakładanie warsztatów dla wyrobu dachówek — odesłano do komisji budżetowej.

Wniosek p. Witośławskiego — o zniesieniu rampy kolejowej obok dworca w Kołomyi — odesłano do komisji kolejowej, a wniosek o założenie w Kołomyi żeńskiego seminarium nauczycielskiego do komisji szkolnej.

Następnie popierał p. Merunowicz swój wniosek o polecenie Wydziałowi krajowemu, aby wziął pod rozwagę sprawę odkupienia przez kraj domen i lasów państwowych, tudzież dóbr fundacyjnych w Galicji, pozostających w administracji państwowej, albo też objęcia tych dóbr w zarząd kraju, z zapewnieniem skarbowi państwa renty, odpowiadającej dotychczasowemu dochodowi, ewentualnie, ażeby przeprowadził w tym kierunku rokowania z rządem i o ich wyniku zdał sprawę Sejmowi.

Wniosek ten odesłano do komisji gospodarszą krajowego.

Następnie przeprowadzono uzupełniający wybór jednego członka komisji agrarnej, do której powołano p. Płockiego, oraz dwóch członków komisji podatkowej, do której powołano pp. Oleśnickiego i Skałkowskiego poczem udzielono obszarowi dworskiemu w Przecławiu koncesji do pobierania opłat mytniczych od przewozu przez rzekę Wiśłokę w Przecławiu.

Z kolei przystąpiono do weryfikacji wyborów. Wybór pośła Rudrofa, z kurii gmin wiejskich okręgu czortkowskiego, uznano bez dyskusji za ważny.

W dyskusji nad sprawozdaniem o wyborze pośła p. Lityńskiego z kurii gmin wiejskich okręgu podhajeckiego, zabrał głos p. dr. Korol i oświadczył się przeciwko uznaniu tego wyboru. Wnosi on swój protest, mimo, że wie z góry, że wybór p. Lityńskiego uznany zostanie przez większość sejmową, chodzi mu jednak o to, aby w rocznikach sejmowych pozostał ślad, że naród ruski od czasu do czasu, przez swoich zastępców upominał się o krzywdy na nim popełniane.

Zdaniem mówcy należy się mandat podhajecki, który przez 12 lat piastował dr. Sawczak Rusinom. Obecnie odebrano im ten mandat i narzucono im wbrew ich woli pośła p. Lityńskiego, przy którego wyborze działał się, zdaniem p. Korola, nadużycia.

Po odpowiedzi sprawozdawcy p. dr. Wereszczyńskiego, który zbijał podniesio-

ne przez p. Korolą zarzuty, uznano wybór p. Lityńskiego za ważny.

Nad sprawozdaniem o wyborze p. Antoniego Theodorowicza, z kurii gmin wiejskich okręgu wyborczego horodeńskiego, wyłoniła się dyskusja, wśród której p. dr. Mogielnicki przytoczył szereg nadużyć, popełnionych, zdaniem jego, podczas wyboru. Po odpowiedzi sprawozdawcy, uznano wybór za ważny.

W dalszym ciągu uznano za ważne wybory p. Mieczysława Borkowskiego z kurii gmin wiejskich z pow. Borszczowskiego i p. Merunowicza, z kurii gmin wiejskich pow. lwowskiego.

Przed zamknięciem posiedzenia udzielił głosu p. Marszałek p. Włodkowi w sprawie osobistej. Zarzuty podniesione wstępnie dzisiejszego posiedzenia przeciwko niemu nazwał na podstawie przytoczonych cyfr bezpodstawnymi.

O godzinie $\frac{3}{4}$ na 3 zamknął p. Marszałek posiedzenie, oznaczając następne na sobotę na godzinę 11.

Wnioski.

Na dzisiejszem posiedzeniu odczytano następujące wnioski:

P. Szwe da — o udzielenie zapomogi w kwocie 100.000 kor. mieszkańcom pow. żywieckiego, dotkniętym klęską posuchy.

P. Stapińskiego — o zaprowadzenie bezpośrednich, tajnych wyborów do Sejmu krajowego.

P. ks. Szpondra — o wydanie zakazu wywożenia sosen za granicę.

P. Merunowicza — w sprawie zwrotu przez rząd krajowi wszystkich kopaliń i warzelni.

P. Tyszkiewicza — o przyznanie pogorzelcom Sokołowa bezprocentowej pożyczki w kwocie 100.000 kor.

P. Wilczkiewicza — w sprawie zmiany ustawy o kolczykowaniu świń.

P. dra Małachowskiego — wniosek z projektem ustawy, nadającej gminie m. Lwowa prawo pobierania opłat od spadków na rzecz gminnego funduszu ubogich. Również na dzisiejszem posiedzeniu odczytano następujące nagłe wnioski:

P. Sali — w sprawie udzielenia pomocy materialnej pogorzelcom Toporowa (odesłano do komisji budżetowej).

P. Stapińskiego w sprawie przestrzegania przez władze polityczne ustaw o dezertach wojskowych z państw sąsiednich (odesłano do komisji prawniczej).

P. ks. Mazikiewicza — w sprawie zapomogi dla sześciu gmin pogorzelców pow. rawskiego.

P. ks. Efficnowicza w sprawie zapomogi dla pogorzelców w Toporowie.

P. ks. Bohaczewskiego w sprawie udzielenia zapomogi dla pogorzelców Jaktorowa w pow. przemysłańskim.

Interpelacje.

W końcu odczytano interpelacje ks. Bohaczewskiego w sprawie regulacji Świcy; p. dra Głabińskiego — w sprawie opóźnienia otwarcia klinik na uniwersytecie lwowskim; p. Szwe da w sprawie napisu »Saybusch« na stacyi kolejowej Żywiec; p. Stapińskiego — w sprawie zatwierdzenia wyboru Rady gminnej w Łętowicach (pow. Brzesko) i p. Krempy — w sprawie »zamianowania« przez starostę Jagozewskiego, wiceburmistrza Dębicy.

Z gmachu sejmowego.

Komisyja agrarna obradowała wczoraj w dalszym ciągu nad projektem ustawy o włościach rentowych. Przyjęto dotąd 19 paragrafów w brzmieniu projektu Wydziału krajow. z małemi tylko stylistycznymi zmianami.

W komisji budżetowej przy rozprawach nad budżetem funduszu szkolnego krajowego poseł Stanisław Jędrzejowicz poruszył sprawę opłat szkolnych, a mianowicie aby Wydział krajowy wspólnie z Radą szkolną krajową rozważył, czy obecnie nie byłoby już na czasie wprowadzić opłaty szkolne, chociaż minimalne, dwu koronowe, aby tym sposobem chociaż w części przyjąć z pomocą funduszowi krajowemu, który na oświatę już 14 milionów wydaje, a w przyszłości na podwojenie dalsze wydatków narażony być musi.

Komisyja szkolna przeprowadziła w dalszym ciągu rozprawę szczegółową nad projektem ustawy o stosunkach prawnych nauczycieli szkół ludowych. Debatę przerwano po przyjęciu art. 34 ustawy (pensjonowanie nauczycieli).

Do komisji parlamentarnej designowani zostali pp. Stadnicki, Męciński, Abrahamowicz i Wł. Krański jako członkowie, zaś p. Lubomirski jako zastępca.

Do teje komisji przy uzupełniającym wyborze został wybrany p. dr. Rutowski.

Wczoraj odbyło się posiedzenie Koła posłów krakowskich. Przeprowadzono na niem dyskusję nad położeniem finansowem kraju, w której poruszono zasadnicze myśli dla programu finansów krajowych. Dyskusja nie została ukończona i uchwał nie powzięto jeszcze żadnych.

Komisyja dla reform agrarnych obradowała dziś rano w dalszym ciągu nad ustawą o włościach rentowych. Przyjęto dotychczas 28. paragrafów, z drobnymi zmianami stylistycznymi. Dalszy ciąg obrad komisji agrarnej dziś wieczorem o godz. 7.

Komisyja petycyjna rozdzieliła dziś referaty.

Komisyja bankowa obradowała dziś w czasie posiedzenia Sejmu.

Komisyja budżetowa, solna i szkolna obradować będą dziś popołudniu.

Nowiny „Dnia”.

Osobiste.

Znakomita literatka p. Gabryela Zapolska powróciła już do zdrowia.

Mianowania i przeniesienia. Prezydent ministrów zamianował komisarza powiatowego Antoniego Schultisa sekretarzem namiesnictwa.

Prezydent ministrów przeniósł radców sądowych: Ignacego Nowaka, naczelnika sądu powiatowego w Żaleszczykach, do Tarnopola, Władysława Gołachowskiego naczelnika sądu powiat. w Gwoźdzu do Stanisławowa, Filemiona Latoszyńskiego ze Stanisławowa do Stryja, dra Fryderyka Jakubowskiego, naczelnika sądu powiat. w Kamionce strumiłowej, do Brzeżan, Ignacego Dzerowicza, naczelnika sądu powiatowego w Lubaczowie, do Kołomyi.

Prezydent ministrów zamianował radcami sądowymi sekretarzy: Włodzisława Lityńskiego ze Sokala dla Kamionki; Jarosława Łępskiego z Gródka dla Bnkowska oraz sędziów powiatow-

Wszelkie przybory szkolne

do pisania, rysowania i malowania

poleca najtaniej:

NOWO OTWORZONY MAGAZYN

Papieru, Galanterii i Obuwia

pod firmą

Kindler i Garkies

Lwów, ul. Karola Ludwika 1. 29.

wych Juliusza Garlickiego z Podhajec dla Podhajec, Maryana Onyszkiewicza z Radziechowa. Sędziami powiatowymi adjunktów: Feliksa Narolskiego z Rymanowa dla Zaleszczyk, dra Jana Rutkowskiego z Ustrzyk dla Gwoźdźca, dra Józefa Mierzeńskiego z Nadwórny dla Lubaczowa.

Notaryusz Wincenty Czechowicz, przeniesiony został z Wojniłowa do Buczacza.

Wybór uzupełniający posła na Sejm krajowy z okręgu wyborczego gmin wiejskich powiatu jasielskiego, w miejscie ks. K. Kremenowskiego, który mandat złożył, rozpisano. Namiestnictwo na dzień 15. listopada b. r.

Odsłonięcie pomnika Mickiewicza odbędzie się wedle uchwały komitetu budowy, nieodwołalnie w niedzielę dnia 30. października b. r.

Na uroczystości odsłonięcia pomnika Mickiewicza napisał „Marsz solenny” p. Franciszek Godebski, syn twórcy pomnika Mickiewicza w Warszawie. Partyturę „Marsza” tego gotową już dla całej orkiestry nadesłał kompozytor do Lwowa.

Protest przeciw dotychczasowemu zamknięciu klinik przy fakultecie lekarskim we Lwowie, wskutek znanego sporu rządu z Wydziałem krajowym — przesłał dziś, jak się dowiadujemy, w drodze telegraficznej pod adresem ministra oświaty profesorowie wydziału lekarskiego Uniwersytetu lwowskiego.

„Poliklinikę powszechną” zwiedził dziś przed południem bardzo szczegółowo p. Namiestnik hr. Potocki, oprowadzany przez dyrektora dra Tatarczucha i wyrażał się bardzo pochlebnie o całym jej urządzeniu, przyrzekłszy ze swej strony poparcie starań dyrekcji o uzyskanie pewnej subwencji rządowej.

Doktorat. P. Edward Dubanowicz, rodem ze Lwowa, otrzymał na tutejszym Uniwersytecie stopień doktora filozofii.

Zmiana własności. Pp. Franciszek i Zofia z Konopackich Rudrofowie nabyli dobra Romaniszówka w powiecie czortkowskim, obszaru 330 morgów, od p. Ludwika Cieńskiego.

O lepszą dolę. Urzędnicy Kas chorych w Austrii rozpoczęli wspólną akcję, celem uregulowania ustaw. stosunków służbowych i uzyskania podwyżki płac, dotychczas bardzo niskich. W tym celu „Związek czeskich urzędników Kas chorych” rozesłał do wszystkich kolegów w Austrii okólnik wraz z blankietami petycji, które po podpisaniu będą masowo wniesione do parlamentu. Osobna deputacja urzędników Kas chorych uda się ma do Wiednia, celem poparcia petycji u posłów i ministrów.

Wskutek braku dozoru spadł wczoraj sześciolatek syn tokarza z Fingera z okna I. piętra i ciężko się potłukł.

Wiece aptekarzy. Z Wiednia donoszą nam, że na wczorajszym wiecu aptekarskim dr. Seidler referował sprawę reformy stosunków aptekarskich i oświadczył się przeciw projektowanym zmianom, uważając za lepsze zachowanie dotychczasowego systemu. Nad referatem tym rozwinęła się obszerna dyskusja.

Kradzieże. Zegarmistrzowi p. Rapsowi przy pl. Maryackim I. 7 skradł ze sklepu praktykant jego Maks Aszkenazy 8 złotych łańcuszków wartości przeszło 400 koron i do spółki ze swym bratem Adolfem, pozostawiając je u trzech płatniczych kawiarnianych. Łańcuszki policyja odebrała, obu zaś braci oddała do aresztu.

W ul. Berka pod I. 10. złodziej dostał się przez otwarte okno do mieszkanka p. Izraela Weinlösa i zabrał srebrną cukiernicę, 9 srebrnych kielichów, duży srebrny puchar, dwie solniczki srebrne, trzy kielichy metalowe, trzy srebrne kieliszki do wódki, dziewięć widelców

i nożów, złotą bransoletę z brylantem, sześć srebrnych łyżeczek pozłacanych i metalowe kołczyki pozłacane.

Z kancelaryi adwokata dr. M. Allerhanda, skradziono ubiegłej nocy żelazną skrzynkę zawierającą rozmaite weksle, opiewające na kilkanaście tysięcy koron.

Zjazd delegatów stow. sokolich odbędzie się we Lwowie jednocześnie z odsłonięciem pomnika Mickiewicza, t. j. 30. b. m. Oprócz udziału w złożeniu hołdu wieszczowi, Zjazd obradować będzie nad zmianą statutu Związku.

Na pomnik Mickiewicza we Lwowie Komitet Sodalicy Maryańskiej uchwalił na wczorajszym posiedzeniu przeznaczyć z czystego dochodu, jaki przyniosły kartki iluminacyjne w czasie uroczystości Maryańskiej 10 pre. Związkuw katolicko-społecznemu na ofiary posuchy i również 10 pre. na kosztą budowy pomnika Mickiewicza we Lwowie.

Kronika towarzyska. W Kijowie odbył się I. bm. ślub znanego literata p. Konrada Rakowskiego, współpracownika „Czasu” z panną Olgą Szule-Moro.

— **Z teatru.** „Publiczna tajemnica” nadzwyczaj interesująca komedia francuska, dowcipnego pisarza Piotra Wolffa, przedstawioną będzie w wyborowej obsadzie.

Ciesząca się wielkim powodzeniem „Dziewczyna z fiołkami” dała będzie w sobotę — a zapelniający każdym razem teatr „Capstrzyk” w niedzielę wieczór.

Na przedstawieniu popołudniowym ujrzymy znów dawno niewidzianych a miluchnych „Jasia i Małgosię”.

Na poniedziałek zapowiada repertuar wznowienie jednej z najświetniejszych komedii Wiktoryna Sardou „Nitka jedwabiu” z panią Solską w popisowej roli Klary.

Repertuar teatru miejskiego.

We czwartek, po raz ósmy „Dziewczyna z fiołkami” (Das Veilchenmadel), operetka w 3 aktach z prologiem L. Krenna i K. Lindana, przekład W. Rapackiego, syna. Muzyka Józefa Hellmesbergera. Rolę hr. Willy objął p. Kliszewski.

W piątek, po raz drugi „Publiczna tajemnica” (Le secret de Polichinelle), komedia w 3 aktach z francuskiego Piotra Wolffa.

W sobotę, po raz dziewiąty „Dziewczyna z fiołkami” operetka w 3 aktach z prologiem L. Krenna i K. Lindana: przekład W. Rapackiego, syna. Muzyka Hellmesbergera.

NEKROLOGIA.

We Lwowie: Franciszek Mozer, radny i obywatel miasta Lwowa lat 75. — Karolina Paszkiewicz, wdowa po towarzyszu sztuki drukarskiej lat 67. — Joanna Pisek, żona konduktora kolejowego lat 56. — Feliksa Podsońska lat 62. — Jan Senkowski, pomocnik budowlany lat 44.

W Gorlicach: Kazimierz Rogaski, magister farmacji lat 37.

W Przemyślanach: Bronisława Lasowska, żona nauczyciela ludowego lat 29.

W Wiedniu: Prof. dr. Leopold Dinner.

Depesze „Dnia”.

(Od własnych korespondentów, z agencji prywatnych i biura korespondencyjnego).

Defraudant Jenner aresztowany.

Wiedeń (Tel. wł. „Dnia”). Policyja tu-tejsza otrzymała wiadomość, że woźny „Centr. Banku niem. kas oszczędności”, Antoni Jenner, który sprzeniewierzył

ćwierć miliona koron, został aresztowany w Hamburgu, w chwili, gdy zamierzał wsiadać na okręt, odpływający do Ameryki. Jenner opierał się aresztowaniu przez policyanta, który go poznał z fotografii, i w szamotanii się z nim odniósł lekkie obrażenia.

Leczenie w ciemności.

Wiedeń (Tel. wł. „Dnia”). W sferach lekar. budzi wielkie zajęcie odkrycie dra Goldmanna, polegające na leczeniu gorączkowych chorób w ten sposób, że umieszcza chorych w ciemnych celach, jakich używają fotografowie (*Camera obscura*). W celach tych operuje dr. Goldman w razie potrzeby przy czerwonym świetle i zakłada chorem czarne bandaż. Opowiadają, że system ten rzeczywiście sprowadza obniżenie temperatury gorączki.

Rywalizacya Tow. okrętowych.

Budapeszt (Tel. wł. „Dnia”). „P. Lloyd” donosi, że linia Cunarda zamierza w ten sposób sparaliżować dotychczasową akcję niemieckich Tow. okrętowych, iż od wiosny wysłać będzie z Downtu własne parowce, które zatrzymywać się mają w Cherbourgu i Boulogne, w drodze do Ameryki. Marszruta ich będzie ta sama co niemieckich Tow., natomiast ceny przejazdu będą niższe.

Aresztowanie bankiera

Berlin (Tel. wł. „Dnia”). Aresztowano tu wczoraj bankiera Ernesta Knichase, który sprzeniewierzył depozyty licznych klientów, przeważnie średnio zamożnych mieszczan.

Śmierć z imaginacji!

Londyn (Tel. wł. „Dnia”). Donoszą tu, że w Ciucinatti zmarła onegdaj młoda nauczycielka Miss Belle Herritt wśród niezwykłych okoliczności. Pani ta cierpiała na hypochondryę i objawiała często zamiar pozbawienia się życia. Onegdaj wyciągnęła w obec rodziców swoich flaszeczkę z kieszki i symulując otrucie, upadła, a wkrótce wyzionęła ducha. Badanie lekarskie stwierdziło, iż flaszeczka ta była szczerze zamknięta i że denatka wcale trucizny nie zażyła.

Otwarcie politechniki w Gdańsku.

Gdańsk (Tel. „Dnia”). Dziś odbyło się tu w uroczysty sposób otwarcie nowej politechniki, w obecności Cesarza, ministrów, generałów i landratów.

Aresztowanie Marconi'ego.

New York (Tel. wł. „Dnia”). Sensację wywarło tu aresztowanie słynnego wynalazcy telegrafu bez drutu Marconi'ego za szybką jazdę automobilem. Policyja zasadziła go na zapłacenie grzywny w sumie 2.500 kor.

Spór o sukcesye.

Detmold (Tel. „Dnia”). W sejmie księstwa Lippe minister Gefekot, uzasadniając wnioski rządu w sprawie regencji, oświadczył, że rząd trwa przy tymczasowej ustawie z roku 1898. Enuncyacya cesarza Wilhelma niema wcale wpływu obowiązującego. Rząd nie pozwoli nigdy na ograniczenie politycznej samodzielności księstwa. Przedłożenia rządowe przekazano osobnej komisji, która natychmiast zebrała się na naradę.

Sejmy.

Praga (Tel. „Dnia”). Sejm czeski otwarto dziś w południe. Po powitalnej przemowie Marszałka, zabrał głos Namiestnik hr. Coudenhove, a wspominawszy o klęskach elementarnych, które nawiedziły kraj tego roku, wyraził nadzieję, że uda się przynajmniej uzyskać w tej Izbie porozumienie celem pospieszenia ludności z pomocą.

Wyrób krajowy.

Baczność! **ZMIANA LOKALU.** Baczność!

Fabrykę i magazyny wózków dla dzieci, wyrobów koszykarskich i bambusowych przenieśliśmy z ulicy Akademickiej I. 5.

na ulicę Batorego I. 12.

Fabrykę znacznie powiększyłem.

Wybór w towarach kolosalny. — Ceny niższe.

Dziękując Sz. P. T. Publiczności za dotychczasowe względy, śmiem się prosić i nadal o łaskawe poparcie.

Z wysokim poważaniem

Koniewicz, Batorego 12.

Praga (Tel. wł. „Dnia“). Wczoraj wieczorem zebrał się tu niemiecki komitet obstrukcyjny, celem narad nad taktyką w Sejmie, rozpoczynającym dziś swe obrady.

Pomimo oświadczenia agraryuszy, iż ze względu na nudę w kraju, uważają wyłączenie z pod obstrukcji przedłożone zapomogowych za pożądane — uchwalono ostatecznie prowadzić dalej obstrukcję.

Wczoraj wieczorem odbyło się sześć zgromadzeń socjalistycznych, na których podniesiono energiczny protest przeciw obstrukcji niemieckiej.

Socjaliści zamierzają na dzisiejszym posiedzeniu Sejmu czeskiego urządzić taką samą demonstrację, jaką urządzili w Bernie m. morawskim. Wskutek tego poczyniono wszelkie środki ostrożności, aby tej demonstracji zapobiedz i ograniczyć wydawanie kart wstępu na galerie.

Wiedeń (Tel. wł. „Dnia“). Sejm dolnoaustriacki po długiej a burzliwej dyskusji, uchwalił wniosek Wydziału krajowego zaprowadzenia jednorazowej nauki w wiejskich szkołach ludowych.

Praga (Tel. „Dnia“). Namiestnik hr. Coudenhove zaznaczył dalej w swej mowie, że głównym powodem zwolnienia sesji była potrzeba zaradzenia skutkom klęski elementarnej. Rząd nie sądzi, aby Czesi i Niemcy w swym rodzinnym kraju tak zaciekłe tworzyli obozy, by nie zrozumieli pilnej potrzeby kraju i by porozumienie między nimi nie było możliwe.

Posel Nowak (niemieckie stronnictwo ludowe) czyni obstrukcyjny wniosek, aby zabrano protokoły posiedzeń od jesieni roku 1903.

Marszałek uznał ten wniosek za niedopuszczalny, przyrzekając, że weźmie go pod obrady, gdy na porządku dziennym będzie sprawa protokołów. Wobec tego Nowak cofnął wniosek.

Posel Reininger uczynił następnie w celach obstrukcyjnych wniosek imienne goślowania nad prośbą o urlop. Po zwykłej pauzie nastąpiło imienne goślowanie, a odczytywanie wpływów przerwano.

Salzburg. (Tel. „Dnia“). W pałacu arcybiskupim zaczęły się dziś konferencje biskupie pod przewodnictwem kardynała Katschallera.

Salzburg. (Tel. „Dnia“). Dziewięć wiec austriackich izb lekarskich dziś otwarto.

Budapeszt. (Tel. „Dnia“). W miejscowości Rohonez odbyło się wczoraj uroczyste odsłonięcie pomnika Cesarza i śp. Cesarzowej.

Praga. (Tel. wł. „Dnia“). W dzisiejszych „Narodnich Listach“ ogłosił poseł młodoczeski dr. Herold list otwarty do prezesa ministrów dr. Koerbera, w którym polemizuje z ostatnią mową prezesa ministrów, wygłoszoną na zgromadzeniu fabrykantów austriackich.

Zbliża i zdaleka.

* **Rozdwojenie w rodzinie Tołstoja.** Jeden syn słynnego powieściopisarza i filozofa rosyjskiego, hr. Lwa Tołstoja, poszedł jako ochotnik na daleki Wschód, aby wziąć udział w wojnie przeciwko Japończykom, córka brata w uroczystościach z powodu wysłania nowych

wojsk do Mandżurii, obecnie zaś wystąpił drugi syn Tołstoja, Lew Lwowicz, z artykulem, który się pojawił w „Nowoje Wremia“ i zwalcza poglądy na wojnę starego Tołstoja. Syn Tołstoja wielbił mądrość chłopów rosyjskiego, który tak chętnie (?) ponosi ciężary wojny, tudzież wyraża przekonanie, że Rosya pochłonie wszystkie sąsiadujące z nią ludy i wypędzi Anglików z Egiptu i Indji. Młody Tołstoj nie zwraca się wprost przeciwko ojcu swojemu, który niedawno potępił wojnę w jednym z pism angielskich, ale występuje przeciwko jego teoryjom. Gdy dzieci Tołstoja, wbrew ojcu swemu, przeszły na stronę reakcji, wielbiąc obecną wojnę, pośród inteligencji rosyjskiej, wzrasta coraz bardziej liczba tych, którzy żądają reform i oświadczają się przeciwko wojennym zapędom caratu.

Ks. Meszczerski — nieobchwalany zresztą — uderza teraz w struny liberalne, a przed kilku dniami jeden z filarów dziennika „Nowoje Wremia“, Menzykow, uderzył w się w pierś, napisał między innymi: „Nasza generacja powołana była do przebudzenia narodu, ale my, nie zdając sobie z tego sprawy, uśpialiśmy go. Ani oświaty, ani energii, ani nowych wielkich myśli nie daliśmy ludowi, który ginie w ciemnocie i kulturalnym ołędzie. Trzeba czynić jedno z dwojga: albo opłakiwać zakażone nawskróś, bezwładne i cuchnące dawne czasy, albo dążyć uciec i otworzyć za genialnym rozwojem, młodzieńczą szlachetnością i zwycięstwem sześciem europejskich ras.“ Podobne artykuły pojawiają się w Rosji prawie codziennie.

* **Zabójca Plehwego.** Z Petersburga donoszą do „Berliner Zeitung“, że śledztwo, przeprowadzone przeciw zabójcy Plehwego, studentowi Sazonowi, wykazało, iż wprawdzie niektórzy z jego przyjaciół wiedzieli o jego zamiarach, ale, że przy spełnieniu zamachu nie miał on żadnych spółników. Sazonów przed 1½ rokiem był jednym z głównych kierowników rozruchów na uniwersytecie w Moskwie. Aresztowany z powodu tych rozruchów, został następnie zesłany do Tomsku, skąd mu się atoli udało zbiec.

Następnie pod najrozmaitszymi nazwiskami otrzymywał rozmaite zajęcia przy kolei, to jako robotnik kolejowy, to jako palacz, lub wreszcie konduktor. W ten sposób chciał widocznie nabyć pewnej biegłości, aby mógł urządzić zamach na pociąg, którymy jechał car, lub który z ministrów. Wykrycie tych szczegółów sprawiło to, że obecnie obostrzono warunki przyjmowania robotników i urzędników kolejowych.

* **Promienie X. przyczyną raka.** Dzienniki angielskie donoszą o sensacyjnym wypadku śmierci byłego asystenta Edisona, dra Dally'ego, który umarł na raka. Rak ten powstał u niego pod działaniem promieni Roentgena. Dally już dawno zauważył, że po eksperymentach z promieniami Roentgena, dostawał nabrzmień na palcach. Następnie rzucił się na ręce rak, tak, że mu musiano odcieć lewą rękę, a następnie prawą. Mimo to rak nurtował dalej w jego ciele i wczoraj przeciął pasmo jego życia. Edison, doszedłszy do przekonania, że promienie Roentgena wywołują w organizmie ludzkim chorobę raka, zaniechał dalszych eksperymentów.

* **Portret Mazepy.** W wiosce Syrowatka, charkowskiej gubernii, na strychu domu jednego z włóścian znaleziono olejny portret hetmana Mazepy. Portret nosi cechy starego malarstwa. Poniżej popiersia widać napis starosłowiańskimi literami: „Iwan Stepanow Mazepa, jasnie wielmożny hetman“. Jak wiadomo teren walki szwedzko-rosyjskiej był bliskim bardzo Syrowatki i miasteczka Sum, w którym dotychczas przechowywane jest podanie o pobyście Piotra I. To wszystko pozwala przypuszczać, że portret jest oryginalnym.

Przyjechali do Lwowa

dnia 6 października b. r.

Hotel Europejski:

M. hr. Borkowski z Mielnicy. J. hr. Jabłonowski z Zagwoźdza. Br. M. Błażowski z Nowosiółki. Ks. Kociuba z Zarwanicy. P. Weissenberg z Żurawna. K. Grabowski z Warszawy. J. Jakubowicz z Puźnik. J. Rosenberg z Wiednia. M. Trnowsky z Wiednia. Dr. Landesberg z Tarnopola. Dr. Langer z Tarnopola. Dr. Kozłowski z Drohobycza. Dr. Funkenstein z Czeniwic.

Hotel Imperial:

H. Klemens Dzieduszycki z Martynowa. Hr. Edmund Dzieduszycki z Izydorówki. Hr. Stefan Szembek z Weldzicza. Hr. Aleksander Iliński z Rosji. Stefan Sekowski z Woysławia. Stanisław Jędrzejowicz z Jasienki. Tytus Bujnowski z Pilzna. Jan Hupka z Niewiska. Emil Michałowski z Tarnopola. Władysław Struszkiewicz z Wiednia. Marian Jaroszyński z Błudnik. Stanisław Homolacz z Kutkorza. Br. Edward Bruniński z Niska. Dr. Ottan Roth z Sambora. Stanisław Bonarski z Dubiecka. Stanisław Bogdański z Torunia. Aleksander Kornstein z Budapesztu. Sara Sammowa z Stanisławowa. Paula Krell z Zalanów. Izidor Steinhart z Tarnopola. Gustawa Kohn z Krakowa. Mina Fusterbuschowa z Sambora. Fritz Neuhut z Wiednia.

NADESŁANE.

(Za rubryką tę redakcyja nie odpowiada).

Wszelkie monety zagraniczne kupują i sprzedają najkorzystniej
Zlecenia z prowincyi wykonujemy odwrotną pocztą bez doliczenia osobnej prowizyi.

Sokal & Lilien

Dom bankowy i kantor wymiany.

GINEKOLOG

Dr. Rudolf Breiter

b. I. asystent c. k. kliniki położniczo-ginekol. lwow. ord. we Lwowie przy ul. 3 Maja 11 a. od 3—5. Dla ubogich chorych bezpłatnie od 8—9 rano.
Telefon nr. 781.

Prywatna pracownia mikroskopowo-bakteryologiczna.

Elektryczne kąpiele powietrzne
dla leczenia chorób zapalnych.

MŁODZIEŻY SZKOLNA!

— żądajcie w sklepach —

Bloków rysunkowych — „Leopolia“.

Teczek szkolnych — „Leopolia“.

Siatek do rysowania map „Leopolia“.

Zeszytów rysunkowych „Leopolia“.

Kupujcie tylko

co kraj wytwarza.

„Le Sublime“

Papierki cygaretowe

Tutki cygaretowe.

Do nabycia we wszystkich trafikach.

Telegram!

Ważny dla gospodyń.

Nafta gospodarska litr 16 et.

Nafta salonowa „ 17 „

Nafta cesarska „ 18 „

Nafta kryształowa „ 20 „

dostarcza do domu w 5-cio i 10-cio litrowych blasz.

Hurtowny skład nafty z rafinerji

S. Szczepanowskiego w Peczenizynie.

A. BOJAŁOW, Lwów, Supińskiego 1. 10.

Przy hurtownych dostawach specjalne ceny.

Pierwsze galicyjskie Towarzystwo akcyjne

Rafinerji spirytusu

we Lwowie

poleca:

Spirytus najczystszy

„Bon gout“

5 ltr.

5 klg. Bto

w blaszankach pocztowych.

Po co?

zastawiać losy w zakładach zastawniczych, kiedy najwygodniej i najtaniej można otrzymać za wszelkiego rodzaju losów zupełny kurs dzienny w kantorze wymiany firmy

ROHATYN i ULAM

we Lwowie, ul. Sykstuska 8, mając przytem prawo odkupienia tych samych losów na wygodne spłaty ratalne z nieprzerwanem prawem gry.

LOS Y już zastawione wykupujemy i dopłacamy do pełnego kursu dziennego przy czem właścicielowi również przysługuje prawo nabycia tych samych losów na wygodne spłaty. — Kupony czerwone wypłacamy bez potrącenia. — Zlecenia z prowincji załatwiamy odrowną pocztą

Dom bankowy

ROHATYN i ULAM

Lwów, Sykstuska 8.

Losy krakowskie

polecamy jako tardo tanie. Losy mają tylko numera, kończą się za 7 lat i w stosunku do losów Budy, Palfy itd. są tańsze i o wiele większe mają szanse. W ostatnich latach **głównie wygrane padły na losy kupione u nas na spłaty miesięczne**. Los kosztuje na spłaty 100 koron (25 rat po 4 korony). Cena powyższa jest jednak tylko chwilową, bo losy w jesieni zapewne pójdą w cenie w górę. Rata wynosi od losu 4 kor. lub może być wyższą przy niższej cenie.

Dom bankowy i Kantor wymiany

SCHÜTZ i CHAJES

Lwów, plac Maryacki 7.

Wiedza i Życie

Wydawnictwo Związku naukowo-literackiego.

SERYA III. — TOM III.

Prof. dr. Inazo Nitobé (Tokio).

BUSHIDO

DUSZA JAPONJI

książka napisana przez rodowitego Japończyka (profesora cesarskiego kolegium Sappare)

zapoznaje nas z ETYKĄ Japończyków, tłumaczy nam DUSZĘ tego narodu i rzuca jaskrawe światło na wypadki, które od kilku miesięcy cały świat zadziwiają.

Gena egzemplarza koron 1-60

z przesyłką kor. 1-80

za zaliczką kor. 2.—

NAKLAD KSIĘGARNI

H. ALTENBERGA

WE LWOWIE.

Najstarsze

Austriackie Towarzystwo ubezpieczeń ludowych

Allianz

zalożone w roku 1890

Fundusz gwarancyjny wynosił na dniu 31 grudnia 1903 Koron 7,121.563-35

Stan ubezpieczeń wynosił na dniu 31 grudnia 1903 195.680 polic z kapitałem Koron 59,860.157-57

W miesiącu lipcu 1904 roku został wypłacony kapitał w 199 wypadkach śmierci w kwocie Koron 70.153-89.

Wypłacony po dzień 31 lipca 1904 roku z powodu śmierci lub zapadłości kapitał wynosił Koron 4,731.694-87.

Bliższych informacji udziela:

Jenerała Agencja

„ALLIANZ“ dla Galicji i Bukowiny

Lwów,

plac Bernardyński 1. 2 A.

Agenci i zastępcy zostają każdego czasu pod nadzwyczaj korzystnymi warunkami przyjęci.

DROBNE OGŁOSZENIA

po 3 hal. za wyraz.

Koncesyonowana

szkoła śpiewu Ady Dąbrowskiej uczennicy Souvestrów, została przeniesiona z ul. Ossolińskich 1. 10 na ul. Teatralną 1. 1, obok pl. Maryackiego. Wpisy od 1 go września między 10—2 popoł.

Przekłady

dziel naukowych (treści filozoficznej, socjologicznej, ekonomicznej i przyrodniczej), oraz beletrystycznych z języków: niemieckiego, francuskiego, angielskiego, rosyjskiego na polski, ewentualnie na niemiecki.

Dr. Felicya Nossig

ul. Ossolińskich 11., III schody.

Wyższe wykształcenie dla Pań.

Języki: francuski, angielski i niemiecki (także przygotowanie do matury i egzaminów z niemieckiego). Literatura powszechna, historia sztuki, historia filozofii.

Dr. Felicya Nossig

ul. Ossolińskich 11., III schody.

Bez kondyktu

udziela się pożyczki Urzędnikom i Oficerom na 4 1/2 %

Wiadomość pod „Emanuel“ poste-restante, Lwów.

Na odpowiedź proszę dołączyć markę.

Student

VI-tej kl. gimnazjalnej, biegły w języku niemieckim poszukuje lekcyi u uczniów z niższego gimnazjum. — Wiadomość w Administracyi „Dnia“.

Bezdzietna

chrześcijańska rodzina przyjmuje na utrzymanie dziecię w wieku 2 lat.

Opieka doskonała.

Wiadomość w Administracyi „Dnia“.

Prof. Jan Skrzydlewski

uczeń król. Akademii muzycz. w Berlinie i prof. Lesztyckiego w Wiedniu

otworzył we Lwowie, ul. Hetmańska 1. 6.

Wyższą Szkołę gry fortepianowej oraz teorii muzycz., harmonii i kontrapunktu.

Wpisy codziennie od 11—1 i od 3 do 5 popoł.

Drukarnia

Udziałowa

WE LWOWIE

przy ulicy Kopernika 20.

wykonuje

wszelkie roboty w zakresie drukarstwa wchodzące.

BATOROGO28

!!Wyrób krajowy!!

Pracownia Krawatów

Lwów, ul. Batorego 1. 28.

(w podwórzu na lewo).

poleca

GOTOWE KRAWATY

po cenach najniższych.

Przyjmuje zamówienia z własnej, jakoteż z dostarczonej materji i wykonuje w najrozmaitszych fasonach w jak najkrótszym czasie.

!!Wyrób krajowy!!

BATOROGO28

Kawiarnia Amerykańska

przy ulicy Trzeciego Maja 1. 11 we Lwowie

Godziennie koncert muzyki wojskowej. — Początek o godz. 9 wieczór.